

დროება

გამოდის ყოველ-ღელ ორშაბათს ბარდა.

ფასი განცხადებისა: სტრიქონზე რვა კაპუტან ცხადება მიიღება ქართულს, რუსულს და სხვა ენებზედ.
თუ საქართვებ მოითხოვს, რედაქცია გაასწორებს და შეამოყლებს დასაბეჭდად გამოგზავნილწერილებს დაუბეჭდვილ წერილებს რედაქცია ვერ დაუბრუნებს პავტორს.
ცალკე ნომერი «დროებისა» ღირს 5 კაპეიკი.

„დროების“ რედაქცია—სიმონსონოვის ქუჩაზე, ნაზაროვის სახლში, 1-ლი ვლასიკური გიმნაზიის უკან.
ხელის-მოწერა მიიღება თბილისში, რედაქციაშივე; ქუთაისში, ქილაძეების წიგნის მაღაზიაში. გარეშე მენიჭებთათვის აღერეს: ВЪ ТИФЛИСѢ, ВЪ РЕДАКЦІЮ „ДРОЕБА“.
ფასი: წლით 9 მ., 11 თვით 8 მ., 50 კ.; 10 თვით— 8 მ.; 9 თვით—7 მ. 50 კ.; 8 თვით—7 მ.; 7 თვით— 8 მ. 6 თვით—5 მ.; 5 თვით—4 მ. 50 კ.; 4 თვით—4 მ. 3 თვ.—3 მ.; 2 თვ.—2 მ.; 1 თ.—1 მ.

მიიღება ხელის-მოწერა ვახუთი
„დროებაზე“
ნახევარის წლით
ივლისის 1-დამ წლის დამდევვამდე
ფასი ხუთი მანათი
სოფლის მასწავლებელთათვის
ოთხი მანათი.

შინაური ქრონიკა.
= ბუშინწინ, წარმოადგინეს დრა-
მა „სამშობლო“ ოთხეტი საშინელი
სიქცე იყო და თეატრის დარბაზში
ლული იდგა, მაგრამ საზოგადოება
მინც ბლომად დაესწრო. საკვირ-
ველია ამ პიესის ბედი: ჩვენს
ხალხს არა პიესა არ შეჰყვარებია ისე,
როგორც ეს დრამა შეიყვარა, თუმცა
თან-და-თან, რაც დრო მოდის, უფრო
და უფრო ცუდად სდგამენ ამ მდიდარს
პიესას და უფრო და უფრო უხეიროდ
თამაშობენ. იმ საღამოს თავი გამოი-
ჩინა ალექსეევ-მესნიევი, რომელიც
სწორედ რომ დახელოვნებულად თა-
მაშობდა ლევან ხიმშიაშვილის როლს.

«დროების» ძველტონი ივლისის 10.
ორი თვე სოფლად.
(პროვინციალური შეთავაზების შენიშვნები.)
(შემაჯგობ.)
ლილიქანსში, რომელიც მიგვარჩინ-
ბინებდა ბორილამ ძარალეთის გზა-ტყე-
ცილზე, იჯდა სულ ექვსი პასაჟირი.
შავდით თუ არა მინდვრად, ანვადეთ
ფარდები და ჩვენს თვალს წარმოად-
გა ვამოილი მინდორი, რომელიც
ალაგ-ალაგ, უფრო ბორის პირში,
რეიქიანია; მაგრამ სოფ. რეხის ბოლო-
დამ კი იწყობა ჭაობი, რომელიც
თანდათან შრება, რადგან წყალი იწ-
რიტება გზა-ტყეცილის არხებში. სოფ.
რეხიდან ძარალეთის მინდორი წარ-
მოადგენს ალაგ-ალაგ გრაკლის ჯაგებს;
მაგრამ მთელი ეს ჯაგებიანი მინდორი
უხედად შემკულია ბალახით, რომლითაც
ზამთარ-ხაფხულ არის შემოსილი. ბალა-
ხი იზდება მაღალი და ნოყიერი. აქა-
ური საქონელი ტყავში აღარ ეტყვა,
ისრე არის ჩასუქებული. შუნი მთელი
ეს მინდორი იყო ქალა, ქალა გაუფა-
ლი, დაბურული, სახე ნადირით და
ფრინველით. მხლა ქალა დარჩა ძა-
რალეთის დასავლეთ ლიანვის პირად.
ნაცვლად ქალისა, როგორც შემოდაც
ესტკით, მოგზაურის თვალი ხარობს,
ერთობა და ესაყვარლება ზურმუხტის
ფერად მოღვლეარე მინდორს, რომ-

= ამას წინადა ჩვენს ვახუთში იყო
მოხსენებული, რომ ზოგიერთა ქართ-
ლის სოფლებში ყივანა-ხველაა გავრ-
ცელებული და ძალიან მძინვარებსო.
ღღეს ამას დაეუბნებთ, რომ ყივანა-
ხველა თან-და-თან მიმქრალა, მონე-
ლებულა და დახოციოთ აღარ დაუ-
ხოცნია ის ბავშვები, რომელთაც შეჰყ-
რია იგი მეორე და მესამე სოფელში.
მხლა ბორშიაც გავრცელებულა ყი-
ვანა-ხველა, მაგრამ, როგორც გვატ-
ნობებს კორესპონდენტი, ამ ავადმყო-
ვობას ზარალი არა აქვსო.

= ხაშურილამ გვწერენ, რომ იქ
დაუსადგურნია მთელს დასს ვილაც
საეკოე ყოფა-ქცევის პირებისას და
მოსვენებას არ აძლევენ თურმე იქაუ-
რობას. ღადიან არღნით და ყურთა-
სმენაა წაღებული იმისი ჭყვიტინით,
ხელში კეტები უჭირავთ და, სადაც
არა მგონია, ჩხუბსა და დავიდარაბას
უტყებენ. სწორედ ცხრა თოკიდან
გამოქცეულებს რომ იტყვიან, ესენი
არაიანო, ამბობს კორესპონდენტი.

= ზახეთს „ნოვოსტს“ შეუტყვიან,
რომ შინაურ საქმეთა სამინისტროს

ლის ბალახიდან აქა-იქ ამოუყვიათ
ყურები შინაურ პირუტყვებს. პირ-
უტყენი სრულიად თავისუფლად, უმ-
წყემსოდ დაიარებიან. ეს მინდორი
უწინ სჭერია მდ. ლიანგს, როგორც
გვიმტკიცებს მისი ნიადაგი; გიჟმაყი
მდინარე დასავლეთით ჩამოუდის და
თითონც მინდორი წყლიანია; ყოველ
ფენის გადადგმაზე თქვენ დაინახავთ
დიდრონ რუებს, ნაკადულებს, წმინდა
გუბებს. აქ მოდიან სანადიროდ
ფრინველებზე ქ. თბილისიდანაც. საფ-
სეა მინდორი ჭაობის ფრინველებით;
იხვი, წყლის ქათამი, ნამგალა და სხვ.
და სხვ. ბლომად მოიპოვება.

= მითხელ კინაღამ სისხლი დაი-
ღვარა ამ რეხის ბოლოზე, — დაიწყო
ერთმა მგზავრმა, — ერთი რუსის აფი-
ცარი გამოსულიყო სანადიროდ; რე-
ხის მებატონეთაგანს თავად მრისთავს
იმისთენ ნადირობა დაეშალნა. მარ-
თალიც არის, ყმაწვილო, ვაჩანაგებუ-
ლია ამათგან მინდორი. მერე ისეთ
დროს დაღან, როცა კრუხობენ. თა-
ვადს ის აფიცერი გასჯიუტებოდა.
ორივენი თოფებით ყოფილიყვნენ.
მავსუწუნებინა იმ დაუნდობელს თო-
ფის ტყვია მებატონისთენ და კინა-
ღამ გადაებრუნებინა; ახლა იმას გა-
მოეღო თოფი, მაგრამ ამასაც დაც-
დინა. წამოვიდა თურმე და პირიქით
მონადირემ უჩივლა. ხომ მოგვხსენე-
ბათ: ბატონს წინდაწინ მოჩივარი მარ-
თალი ეგონაო. იმას, აფიცრს, სი-
ტყვა თურმე გაუფიღოდა სამხრთალში;

გაუთავებია გამყარალიუმი აღწყრის პრო-
ექტის შედგენა რომელიც უნდა
გადასცეს წინანსთა მინისტრს. თავის
აზრის დასაცველად ეწყენისთვის დამ-
ლევს შინაურ საქმეთა სამინისტრო
აპრობს სახელმწიფო რჩევაში შეტა-
ნას ამ პროექტისას, წინანსთა მინისტ-
რის დასკვნითურთ. სახელმწიფო რჩე-
ვა, როგორც ამბობენ, განიხილავს
მას ამ წლის დამლევს და თვით გა-
მყარალიუმი აღწყრა უნდა მოხდეს მო-
მავალ წელს. მომეტებული ხარჯი ამ
საქმისათვის მოუწდება რამდენიმე ათი
მილიონი ბლანკის დაბეჭდვას და აღმ-
წერვით დაჯილდოებას. მთელი ხარ-
ჯი კი 3,000,000 იქმნება, რომლის
ერთს წილს უნდა გაუძღვეს სახელმ-
წიფო ხაზინა და მეორეს თვით მცხოვ-
რებლები, რომელთაც გადახდევინე-
ბენ ბლანკის ფულებს. ამ გამყარალიუ-
მი აღწყრის ერთი უმთავრეს საგანთა-
განი ის იქნება, რომ გამოარკვიოს,
რამდენი კაცია სახელმწიფოში ოც-
და-ერთის წლისა.

= წარსულში, «ნოვოე ვრემისა»
სიტყვით, სამჯერ ყოფილა ხოლერა მე-
როპაში და რუსეთში. მართი 1823 წ.

მაგრამ საქმემ წალმა დაიწყო ტრიალი
და ალალ-მართალი მებატონე გა-
მართლეს. საკვირველი არ არის? რა
ოხერ დროს მოვესწარიო და! პლალი
კაცი ხარ, მაგრამ მინც კიდეც თავი
უნდა იმართლო. სასაცილოა ხოლმე,
როდესაც ალალ-მართალს კაცს მიუ-
ლოცავენ: მომილოცავს გამართლე-
ბაო. რა ცეცხლია და!

— მგრეც უნდა იყოს, — ჩაერია ლა-
პარაკში მეორე ახლოგაზდა, რუსულად
გაწყობილი ყმაწვილი კაცი. — მაგ ნაირ
შემთხვევაში შენი საკუთარი თავის
წინაშე ხარ მხოლოდ ალალ-მართა-
ლი. მე არაფერია! როდესაც საჯა-
როდ, ყველას წინ ვაგაალალ-მართ-
ლებენ, ეს არის საუცხოვო, მაშინ
ხალხის თვალში მაღლდები.

— თქვენ საიღამ მობძანდებით? ვკი-
თხე მე ამ ახლოგაზდას.

— ბორილამ. ბორელი კი არა ვარ;
მხოლოდ მანდ, ბორში, სამსახური
მაქვს.

— მართი ღამე დავრჩი თქვენს ქა-
ლაქში, მაგრამ ბევრი რამ ცუდი გა-
ვიგონე. მიამბეს ერთს უფროსზე, ვი-
თომ ის ძალიან „პლუტობდეს“...

— ნათლიავ, შენსას ჩემი მიჩიე-
ნია, სხვისას შენიაო, ამბობს ქართუ-
ლი ანდაზა. იმ „პლუტს“ თავისი ურ-
ჩეენია ყველას, ჩვენც და სხვაც იმას
ფენებზე ჰკილია. მითხელეე კოჭი თა-
ვის ცხოვრებისა შაკს დაუსვავს და
ებოა დამღერის თვის ბედს...
ის ამ შემთხვევაში იქცევა, რო-

1838 წლამდე. ამ ხოლერას ჩვენში
დიდს ხოლერობას ეძახიან და იმდენი
ხალხი დაუხოცნია, რომ ხალხის
ხსოვნაში აუშლოელი კვალი დაუ-
ტოვებია. წელთა თელასაც კი აქა-
მომდე იმ დიდ-ხოლერობილამ იწყო-
ბენ ჩვენში. მაშინ მეროპის რუ-
სეთში მომკვდარა 243,117 კაცი
561,135 ავადმყოფთაგან. მეორედ
12 წელიწადი გავრძელებულა 1847—
1859 წ. მომკვდარა 1,032,864 კა-
ცი. 1865 წელს კვლად გაჩენილა
ხოლერა და გავრძელებულა 1872
წლამდე; მოუკლავს 326,968 სული.

= ჰეტეროურ. უწყებაში ეკით-
ხულობთ: „მღუარდ პალეირონმა და-
ბეჭდა წერილი „ჩიგაროში“, რომე-
ლიც მიიღო მან გალიციის მწერლის
ქლაჩკოსაგან. ქლაჩკო ამბობს, რომ
გალიციის იმ ადგილებში, საცა ნაფ-
თი გამოდის, ხოლერა არას დროს
არ გაჩენილა, თუმცა გარემომო კი
საშინლად მძინვარებდაო. ბლტებში
ამბობენ, რომ ეს გარემოება ნაეთის
სუნიოთ აიხსნება, რადგან იგი სხვათა
შორის ძრიელ ჰხოცავს ყოველ-გვარ
მწერს: ბუზებს, რწყილს, ბალონიჯოს

გორც გამოქნილი დილომატი. ორ-
თავე მხარეს ატყუებს და ატყუ-
ებს თვის სასარგებლოდ, ხიდად ხმა-
რობს იმ კიბისაკენ გასაფლელად,
რომელიც მის გულს ანდამატისა
ვით იზიდავს. რა გგონიათ, მისი
სიმპატია მინცა-და-მინც ვისკენ უფ-
რო არის? — ჩვენსკენ, — თუმცა კი ვის-
კენაც უნდა იყოს დიდს არას შეად-
გენს გულში დაფარული სიმპატია.
ის ვაჭ-ბატონი არის ხშირი სტუმარი
„მწვანე სტოლისა“, რასაკვირველია,
მან აირჩია უფრო მდიდარი პარტიო-
რები, რომ შეიძლებოდეს ფულის მო-
გება. პარტიორები, მწვეარი ძაღლის
მდგომარეობაში არიან, როდესაც იგი
მელას მისდევს. მელა სირბილს უკ-
ლებს; მწვეარი ვაფოთებული მისდევს,
ავერ პირიც ავლო, მაგრამ, სამუხუ-
როდ და მისდა გულსაკლავად, მას
პირში რჩება მელის კული, რომელ-
საც იგი მაჯვედ ვალტურილებს
ჰაერში, რომ მწვეარი მოატყუოს.
„მწვანე სტოლთან“ მიმსხდარნი ვა-
დუგლებენ სიტყვას, რომელიც შეე-
ხება მათს მდგომარეობას; უნდათ მას
თვისი მხარე დააჭვირონ. ისიც მე-
ლასავით კუდს აძლევს ხელში პასუ-
ხად, რითაც კმაყოფილდებიან. ხში-
რად მოხდება ხოლმე, რომ ქალაღ-
ში ხათრის გულისათენ სახლს, ან
დიდ ფულს წააგებს კაცი იმასთან,
ვისზედაც წამგების ბედ-იღბალია ხოლ-
მე დამყარებული. მომგებიც „მეც მე
მინდას“ ეუბნება. ამისთანა კაცი,

*) იხილეთ „დროება“ № 146

და სხვ. თუ ეს მართალია, ბელი სწევია ბაქოს გუბერნიას, — იქ ნათესი წყაროებით ირწყვის არე-მარე და მასადამე ხოლორა ველარას დაკლებს.

ხოლორა ველოკაში

ბერლინიში მოსულა პირველი მოხსენება დოქტორის ძოხის ტულონის ხოლორაზედ. დოქტორი დარწმუნებულია, რომ ტულონის ხოლორა ყოველსავე ეკვ ვარეშე აზიური ხოლორისა, ხოლო ადგილობრივი დოქტორების აზრი, რომ ეს გადადები სენი ადვილად გაივლის, იქილამ წარმოსდგება, რომ მათ ზოგიერთა ფალაუთიანი ავადმყოფი ხოლორისად მიუღიათ. ნამდვილად კი სენი მიმინვარებით სწარმოებს და სიჩქარით ვრცელდება. შემდეგ ძოხი ამბობს, რომ ტულონში ხოლორის გამოკვლევის დროს მეც ვბოვე ხოლორის ვაქცინები, ის წერილი იორგანიულის სწეულნი, რომელნიც აჩვენენ ხოლორას (მიკრობები). ჰერ თუ ხოლორა ტულონის მიდამოთა-შორის ძირელ არ ვავრცელდებულა, ეს იმით აიხსნება, რომ გარშემო მდლობი ადგილებია. ბოლოს ძოხი იმის დამტკიცების შემდეგ, რომ ტულონისა და მარსელიის ხოლორა აზიური ხოლორისაა, ამბობს, რომ, როგორც ვამოკვლივით ვიცი, ეს სენი ვავრცელდება სრულიად შერობაში.

როგორც ვეაუწყებს «ნოვოე შრე-მია», ამ მოხსენების მიღების უმაღლე ბერლინიში მთავრობა ძალიან დაფაცურებულა და უბძანებია, რომ ყოველგვარი საშუალება და ღონე იქმნას ხმარებული ხოლორის ვავრცელების და შემოტანის წინააღმდეგ. ეს საშუალებანი შეეხებია რუინის-გზის მატარებლის დაფალიერებას, დეზინფექციას, ცალკე კომიტეტების დაარსებას სხვა-დასხვა ადგილისათვის, სანიტარული და პოლიციის წესების დაცვას, ხოლორით ავადმყოფებისთვის სამუხრანლო სტანციების დაარსებას და სხვ. და სხვ.

დოქტორს ძოხს თავისი ასრი ტულონის ხოლორაზე გამოუთქვამს აგრეთვე იენისის 27 მომხდარს ტულონის სანიტარული კომისიის საერთო ყრილობაზედ. ჰერ მერისთვის (ქალაქის თავი) უკითხავს მას, რას ფიქრობს მუნიციპალური რჩევა ხოლორის ვაჩენაზედ ტულონში? მერს უთქვამს, რომ ვაჩენის მიზეზად სახლების სული მოწყობილობა უნდა ჩაითვალოს, თუცა კი დამტკიცდა, რომ რამდენჯერმე ხოლორა გადადებით შეხვდა აქაურებს.

ამაზე ძოხმა უთხრა, რომ მეც სწორედ ვგრე შევნიშნე, და ესლა დამტკიცებულია, რომ ხოლორა წამოჰყოლია ან საცვლებს, ან თვითონ ხოლორით ავადმყოფს. შემდეგ ძოხმა თავისი შეხედულება ვაარკვია ხოლორაზედ. ჰერში — სთქვამან, — ხოლორა არა ვრცელდება, ვრცელდება მხოლოდ ან შეხების შემ-

წობით, ან ავადმყოფისაგან მოზორებულის ნივთისა და გამონავლის შემწეობით, ხოლო გამონავლით ვამოაჩნდება კაცს მაშინ, როცა იგი წელეში ჩავა. საშიშარი და ხოლორის გამჩენია ყოველგვარი სასმელები და ხილი. წყლის შემწეობით მიკრობები ვადად-ვადმოდიან ერთი ალაგიდამ მეორე ალაგას, შიგ ცხოვრობენ და მაშინაც კი აღარ იხოცებიან, როცა წყალი დაშრება. სრულიად საქროა ვანავალში დაითრგუნოს ხოლორის ყოველივე კვალი, შემდეგ არ უნდა მიეკაროს კაცი ავადმყოფებს, რადგანაც თვით ავადმყოფობის თესლი ძალიან იშვიათად ამოიხოცება ხოლომე კაცის ტანში. ვადაცივლილთ ვეაშმი მიკრობები, მართალია, იხოცებიან, მაგრამ მინც მათი დამარხვა საჩქაროდ უნდა, საცვალი და ტანისამოსი ხოლორისა უნდა ვაიწმინდოს და დაიწვას. ის დეზინფექციური ღონისძიებანი, რომელთაც ხმარობენ რუინის ვზებზე, გრომად არა ღირან. დეზინფექცია უნდა ვიბეგებს, პორტყელებს, საცვალს. შის წყალის ხმარება საშიშია, რძის სმა და ჰამა საქროა, რომ აღიკობლოს, რადგანაც მიკრობები ისეთის ძირელებით არსად არა ვრცელდებიან, როგორც რძეში. სასტკად უნდა ვანმარტოვებულ იქმნან ხოლორით ავად-ვამხდარნი, უნდა აიკრძალოს იარმუყები, რომ ხალხი არსად შეიკაროს მრავლად, ის სახლები და ღუქები უნდა დაკეტილ იქმნას, სა-

დაც ხოლორა აღმოჩნდება და სხვ. საუკეთესო სადგენი წყალი სსამაქალება კარბოლის მქავე (ქისლოტა) არის, რაიუში ანუ ხაშხაში არ იკარებს ადვილად ხოლორას, მაგრამ ხოლორის მორჩენისთვის ჩვენ ძალიან ვაქვებს და ვბიდემის შეჩერება შეიძლება მხოლოდ ავადმყოფების ვანმარტოვებით და აქეთ-იქით სიარულის მოსპობით. («ნოვოე შრე-მია»)

შპირლი რედაქტორთან.

ბაჟ. რედაქტორო! უმორჩილესად ვთხოვთ მისცეთ ადგილი თქვენს პატივემულს ვაზეთში შემდეგს წერილს:

ვაზეთის «მწევისის» ამ წლის მეცემეტე ნომერში შემდეგი შენიშვნა იყო დაბეჭდილი: «ზოგიერთები, რომელთაც ვაზეთ «შრომაზედ» ხელი ჰქონდათ მოწერილი, ვანსაკუთრებით მღვდლები, ვეთხოვენ ჩვენის ვამოკვების საშუალებით შეატოზინონ «შრომის» რედაქციას, რომ მას თუ ვაზეთის ვამოკვმა არა სურს, ვაზეთისთვის შეტანილი ფულები დაებრუნოს. «შრომის» რედაქტორს დღეს თითქმის ყველაფერი ხელს უწყობს ვანავრძოს ვაზეთის ვამოკვმა, მაგრამ ჩვენ ძლიერ ვეკვირს, რომ ერთი ნომერი მინც არ ვამოსცა, რომ ვაზეთის ვამოკვმის უფლება არ დაჰკარგოდა. ამ წლის ოც-და-ათი იენისია უკანასკელი დღე ამ უფლების

როგორც არის ვსრედ წოდებული «პლუტი», იცავს ისევ იმ ინტერესებს, რომელთა შესრულებასაც სულით ცდილობდა, ადგია ისევ იმ აზრებს, ისევ იმ მიმართულებას, რომელთა ვანხორციელებასაც წამის-წამად მოელოდა და მოედის თავის დეიდ ქვეყანაში, სადაც ეს უკანასკელი მათ უეკლოდ აღმოაკენებს. მაგრამ ესევე პირი, მოსული ჩვენად, დაუწყებს ჩვენს ვეკრდებს ჩხვლეტაკენას, დაიწყობს რა იმავე ინტერესების, აზრების და მიმართულების ვანხორციელებას, მათ ფეხ-და-ფეხ დენას. ქველა ეს ჩვენში უეკლოდ არ მოიკრიფება. ჩვენ ერთობ დოღრიდა ხალხი ვართ; ჩვენს გულს აკლია ხალხისურ საიდუმლოებათა დაფარვა; აკლია ის უჯრა, რომელშიც ვსრედ წოდებული «დობლობა-პოლიტიკური» ხრიკები არიან მიკუნტულნი. ამიტომაც მოხდება ხოლომე, რომ როგორც დიდერის რომელიმე ხელის-უფალი, ჩვენ მაშინვე ქვა და გუნდასავით მივაყრით ქება-დიდებას. წავა უკანვე და ისევ ტომრობით ვავაყოლებთ უკან იმავე ქება-დიდებას. არ მოგეწონს ხელის-უფალი და მაშინვე სიმშლისაგან პირ-ვამეხებული ღობისავით დავეტაკებით, მოვეყვებით დოღრილობას და ქვეყანას აუუხდით ჩვენის სულის და გულის ფარდებს და შიგ ჩავახედებთ. ამ ერთობ ვავაშურ გულ-ანდილობას, წინდაუხედევობას, ბრმა-მინდობილობას ბევრჯელ დაუღუპრია ჩვენი «წალკოტი», მაგრამ...

ბქ რალხვდაც შეყოყმდა ჩემი თანამგზავრი, თორემ იქნება, კიდევ ებოდნა რაოდენიმე ხანი. იგი იყო დაყდობილი ვაზხზე, ლაპარაკობდა თავ-აუღებლივ, თითქო ვისიმე რცხენიანო; ლაპარაკობდა გულის-ღულით, რაც მას ხმის მალიმალ კანკალზე და მიმოკრთობაზე ეტყობოდა. შესწევიტა ლაპარაკი, იქნებ, იმიტომ რომ აქ სურდა თვისის დარდების მოზიარედ ვაეხადნა იქ მსხდომნი სხინვალელი ვაჭრები. თავისი ნათქვამი იმით დაასრულა, რომ ფარდა თავის დროზე უნდა ვხდებოდეს საიდუმლოებათა უჯრას. ეტყობოდა, რომ ამას «ხრიკებისთინ» ალაგი მოუპოვებია თვის გულში.

ამსაობაში ჩვენ დავუბრდაბრდით პატარა სოფელს რეხას, სადაც მოსახლობენ ორი კომლი თ. მ—ეები რეხაში შესანიშნავია წისკილები, რომლებიც საკუთრად თავიანთის შრომით, თავიანთი ხელით, აუგიათ თ. მ—ს შეიღებს. ამ ვარემოვებას ვიხსენებ იმიტომ კი არა, რომ ვასაოკარ ვარემოვებად მიმანია ქვეყანაზე, არამედ იმიტომ, რომ მარტოდ-მარტო ჩვენში იგი ყურადღების ღირსი...

სასამოვენოდ რჩება მოგზაურის თვალს, როცა იგი ხედავს, რომ თავდაზნაურობას ვაცხრომილობისთვის თავი უნებებია და შერობიელი ვანათლებული კაცივით თავისი ხელით დაუწყია შრომა და ვაუა. ძმანი მ—ები (რხელები) შესანიშნავნი არიან თა-

ვიანთი თანდაყოლილი ნიჭით მეხანიკაში. არსად არ მიუღიათ სვეციალური სწავლა, მაგრამ თვით ბუნებას დაუნათლებია მათთვის ისეთი ნიჭი, რომლითაც ისინი სარგებლობას ამდღევნ თავის თავსაც არის მინცა. ვაუკეთებიათ წისკილები, ფრინველთ საჩეკი მოწყობილობა, სხვა-დასხვა ნაირი მახეები და სხვ., ვაუჩენიათ ბლობად შინაური ფრინველი, საქონელი; მუდამ ტრიალებენ თვისს მამულში, უფლიან მას.

წაშუადღევს მივედით ს. ძარალეთში, ძველს ნაჭარმაგვეში. დილიქანი ვაჩერდა ღუქის წინ, სული მოვიბრუნეთ ცივი წყაროს წყლით, რომლითაც ასე უხვად დაუჯილდოვებია ძარალეთი მოწყალე ბუნებას. ნაჭარმაგვე, ამბობს ბატონიშვილი ვახუშში, იყო სადგური მეფეთა და კეთილსანადირო, და აწ ძარალეთად წოდებულია. ადგილი ტურთა-ჭალიან-მინდერიანი, ნადირიანი, ფრინვლიანი: არამედ ამ გორს ზეით არღარა არს კაკაბი, ვარნა მკირელთა ადგილებთა თუ მოიპოვების. ამ ჟამად, როგორც ვემოთაც მოვიხსენიეთ, ქალა აღარ აქვს «მეფეთა სადგურს», ვარშემო უძვეს მშვენიერი, ნაყოფიერი მინდერები. ჰალის ადგილი უჭირავთ მრავლად ვაშენებულს ვენახებს. ვარეული ფრინველი ეხლაც ბევრი მოიპოვება ძარალეთის მიდამოზე, მხოლოდ კაკაბის ხსენება სრულიად აღარ არის. სრულებითაც ვერ წარმოიდგენს ადამიანი, თუ აქ ყო-

ვილა ოდესმე «სადგური მეფეთა», აღარაფრის კვალი აღარა ხნანს: ვერ ხედავ დიდებულ დარბაზს, ციხე-კოშკებს, ეკლესიებს, რომელნიც წარსულის საწარგელის მოგონებით ადავსებდენ გულს. ვაუნდობელ მტრის ხელს მიწად და ნაცრად უქცევია «სადგურნი» სახელოვან მამულის გმირთა, შეუშუსრნია იგინი, რომ მათ არ მოვეგონებინათ სახელი ბრწყინვალე მეფის დავით აღმაშენებლისა, რომელმაც ვერანად და ნაოხრებად ნაქცევი საშობოლო აღადგინა, ააყვავა, სული ჩაუდგა, პოეტის სიტყვისამებრ.

«ხმა-ჰეო და ვასდგა ივერი ქენიქსებკ ვანსდგე-უღი, დიდების სხავით შემოსილ მშვიდობით ალუვაკე-უღი»

ნაჭარმაგვეის ძველს დიდებაზე მხოლოდ მატანე ვეუბნება და უკვადვი დავით აღმაშენებელის ეპიტაფია:

«რას ნაჭარმაგვეს მეფენი შეიღნი მე პურად დამქსნეს, თუქნი, სპარსნი და აზარნი სამხლავათო ვარე ვამქსნეს; თვეზნი ამქათა წყალთაგან იპერთა წყალთა შთამქსნეს; აწე ამათს მამქმქესა ვულხედან ხელი დამქსნეს.»

დიად! უწყალო, საქართველოს შეიღთა სისხლით ვაუმაძღარ თათრის ხელს, სადაც კი მისწლომია იგი, ვაუნდაღუტებია მეფეთა სადგურნი;

დაკარგვისა, მაგრამ არც ერთი ნომერი არა სჩანს ჯერედ.

ჩვენ დიდის სიამოვნებით დაეკმაყოფილებდით იმ საპატრიოტულ მღვდლებს თხოვნას, რომელთაც ფული შემოუტანიათ გაზეთის ფასად „შრომის“ რედაქციაში და გაზეთი კი არ მიუღიათ, რომ ერთი პატარა გარემოება არ დაეწყო პატრიოტულს „მწყემსის“ რედაქტორს, — ჯერ ერთი ეს, რომ იმ ხელის მომწერლებს პირდაპირ ჩვენთვის უნდა შეეტყობინებინათ თავიანთი სურვილი, რომ ჩვენ გეცოდნოდა, ვინ არიან ეს საპატრიოტ მღვდლები, და, თუ იმათ თავიანთი მოთხოვნები, და „მწყემსის“ საშუალებით შეგვტყობინეს, ამ მღვდლების სახელი და გვარი უნდა მოეხსენებინათ რედაქციას. პირველი იქნება, ეხლა მაინც მალე გეცნობდნენ რედაქცია მათს ვინაობას.

პირველი ვითხოვ უმოკრძობესად, რომ რედაქცია ნუ დაიხარებს და განსაკუთრებით იმ მღვდლების სიაც გამოგიგზავნავს, რომელთაც პირველის ინფორმაციის პირველს ივლისამდის 1883 წ., ე. ი. ექვსის თვის განმავლობაში, გაზეთი მისილად და ფული კი არ შემოუტანიათ რედაქციაში. თუ ჩვენ არა ესტყვებით, იმ მღვდლების უმრავლესობა, რომლებსაც „მწყემსის“ რედაქცია ბრძანებს და განსაკუთრებით თვით ბატ. „მწყემსის“ რედაქტორიც ამ უკანასკნელთ რიცხვში მოხვდება, ე. ი. იმათ რიცხვში, რომელთაც გაზეთი ეგზავნებოდათ და ფული კი არ შემოუტანიათ და ამ

ფულის შემოტანას რომ ასცილებოდნენ, წასულის წლის იენისის უკანასკნელს რიცხვებში „შრომის“ გამოაცხადეს, რომ „შრომის“ ძალით გვიგზავნიან, თორემ არ გამოგვიწერიაო.

რაც შეეხება იმას, რომ „შრომის“ გამოცემა ჯერ შეეჩერეთ და შემდეგ იძულებულიც შევიქნეთ სრულიად ცოცხეცა და ის ერთი ნომერიც არ გამოგვეცა, რომელიც საჭირო იყო ჩვენთვის გამოცემლობითის ნების დაუკარგველობისათვის, — ამხელ ჩვენ საჭიროდ არ ვრაცხთ „მწყემსის“ რედაქციას პასუხი მივსცეთ და საქმესაც ვერას უშველის ჩვენი პასუხი ამ საგანზედ. მხოლოდ ერთს კი ვიტყვით — სანამდის შეგვეცოდნება ჩვენ ღონისძიება არ დაგვიკლია ამ საქმის სამსახურისათვის,...

და მართო გამოცემლობითი უფლება რაღად გვინდა.
დ. დღაძისი.
ივლისის 6-ს
ქუთაისი.

სველგერამები

(„ხრდილოეთის სსაგეგროში“)
ივლისის 7-ს.
პატრიარქის სახელმწიფო რჩევის წევრი კახანოვი დაინიშნა თავმჯდომარედ და სენატორები რე-

ხონობას ერთმანეთში, რომ სარწმუნოება მიანიათ საზოგადოება იარაღად ჩვენში, როდესაც სურთ რომელიმე პირი შიშვერონ ამ ერს თუ იმ ერს. როდესაც რაღდენიმე საუკუნე, რაღდენიმე ოცი წელიწადი უტყობრია ხალხს ერთად იმ ხალხთან, რომელსაც მიჰყვდლებია, მასთან უწევია ცხოვრების ჰაზანი, მიუღია ყველაფერი, რაც კი ბინადარ, მის მიმკვდლებელს ერს ჰქონია, ჰირი და ლხინი გაუფრთხილათ, — მაშინ სარწმუნოება რაღა შეუწია; სარწმუნოების - და - გვარად მიწერა ვადაგვარებულის ერისა იმ ერთან, რომელსაც ის აღრეგ ეკუთვნოდა, ჩვენის ახრით მეტი არ იქნება რომ ესტქვათ, სისულელეა. მსგვანება ბავშვის პოტინს მთვარისაღმი, რომელსაც მისი ცილამ ჩამოღება სურს.

ხონობას ერთმანეთში, რომ სარწმუნოება მიანიათ საზოგადოება იარაღად ჩვენში, როდესაც სურთ რომელიმე პირი შიშვერონ ამ ერს თუ იმ ერს. როდესაც რაღდენიმე საუკუნე, რაღდენიმე ოცი წელიწადი უტყობრია ხალხს ერთად იმ ხალხთან, რომელსაც მიჰყვდლებია, მასთან უწევია ცხოვრების ჰაზანი, მიუღია ყველაფერი, რაც კი ბინადარ, მის მიმკვდლებელს ერს ჰქონია, ჰირი და ლხინი გაუფრთხილათ, — მაშინ სარწმუნოება რაღა შეუწია; სარწმუნოების - და - გვარად მიწერა ვადაგვარებულის ერისა იმ ერთან, რომელსაც ის აღრეგ ეკუთვნოდა, ჩვენის ახრით მეტი არ იქნება რომ ესტქვათ, სისულელეა. მსგვანება ბავშვის პოტინს მთვარისაღმი, რომელსაც მისი ცილამ ჩამოღება სურს.

— საბატონო გლეხნი ხართ პარალელში? ვითხე მე მედუქნე გლეხს.
— ღიად, თითო-ოროლა გლეხს თავის საკუთრებას აქვს. აი ეხლა სასოფლოდ ვიდულობთ ქალასა ჩვენი ნაბატონარისაგან.
— უჯიათად ხომ არ გვიდებინათ ბატონები?
— რას ჰქვინან, ბატონო! ისეთი მოწყალე ბატონი გეყავს, აის სახლები იმისია, გორაზე როდესაც, რომა შეწუხებული კაცი როდესაც ვინა პირიკით თავისას დაყრის და მოგეცეს. მერე ეხლა რაც ი ბატონიშვილი მოვიდა სწავლიდა... აბა, შენა თქვი! დიდი კაცი შეილია და მამულის „ხაჭინო-

ნენკამჭი, გოდგოჭი, მარდვი-ნოვი და გერარდი წევრებად დროებითი დაწესებულებისა, რომელიც სახელმწიფო რჩევასთან არსებობს განსახილველად ექვემდებარდომესთა საჩივართა სენატის დეპარტამენტების გარდაწვეულებასზე.

ადიორა კითხვა იმაზედ, რომ ვლადივოსტოკის პორტისათვის გაგეთდეს ოთხი ჯავშნიანი კრეისერი და რვა საზარბაზნო ნავი.

მარსელი. დღეს დილაამდის მოკვდა ხოლერისაგან: აქ 59 და ტულონში 33 კაცი.

ივლისის 8-ს.

მოსკოვი. გუშინ დაადგინეს გარდაწვეულება კალიგრაფი ბლოკის მოწამვლის თაობაზედ, რომელიც 1881 წელს მოხდა. თავი-და-თავი ბრადდებული, მსაღვთის ქვემდებარე ეპატერინე სტოიანოვისა, დამნაშავედ იცნეს მოწამვლაში კი არა, მხოლოდ ბლოკის მორჩიით დაძინებაში იმ განძრახვით, რომ მისი ქონება თვითონ დაენარჩუნებინა და გადაუწვეუტეს ციმბირში გარდასახლება; დანარჩენი დამნაშავენი გაამართლეს.

პარიზი. მარსელიდგან და ტულონიდგან უკან დაბრუნებულ მინისტრებს გამოუცხადებიათ, რომ

ბა“ კი უსწავლია; ისეთი კართოფილი მოჰყავს როდესაც შენი მოწონებული; რას არა მუშაობს. თავის ხელითა ჰყიდის ხოლმე მარის სასწორზე ყველაფერსა, ძმა! ღმერთო, ასეთი ღვთისნიერი ადამიანია! ჩვენ მაგის ხელში სულ აღარა გვიშავს-რა. ისე ტკბილად, ძმურად გვექცევა, ისე ყველაფერი ემეტება ჩვენთვის, რომ ძმა მისთვის არ გაიმეტებს და მამა შეილისთვისა.

პატივი და დიდება ახალ-გაზდა მეურნეს, ვიფიქრე გულში, ეს გლეხის ნაბაასევი თუ რაღდენადმე მაინც არის მართალი-მეთქი. ხშირად, ძალიან ხშირად გლეხი უტბო კაცს თავის ბატონზე კუდს არას ეტყვის; გულს არ გაგისხნის, რიდაცისა ერიდება. ამ შემთხვევაშიც შეიძლება გლეხმა იპირმოთხევა, მაგრამ სხვისაგანაც დავრწმუნდით რომ მისი ნალაპარაკევი ახალ-გაზდა მეურნეზე ნამდვილი იყო.

— მოსავალი როგორი იცის თქვენში?

— მოგეცა ღვთის წყალობა, მამულიც კარგია და მოსავალიც დოვლათიანი იცის. ძალი არ არის, რომ ნახნა-ნათესი არა ჰქონდეს. აქაურები ბოსტნეულობასაც ძიღო მისდევენ. უფრო კართოფილი მოჰყავთ; ბოსტნეულობაში ამას უფრო დიდი გავსავალი აქვს. მაინც ჩვენ ბოროტედ გვაქრავს და გამოჩინვა გვაქს; რაც კი ხელიდამ გამოგვივა, ყველაფერს ვყიდით.
— მამულები გარშემო განხევიათ;

საჭიროა მიღებულს შემოსავლს წესდნამდვილნი საშუალებანი სახლასა ბისათვის და დაინიშნოს დაზარალბულთ შესწევნელად მეტი ფული, რადგანაც გადადებული 2 მილიონი ჭრანგი საკმაო არ არის. ფიქრებენ სამხრეთ საფრანგეთში დიდი მანევრების გაუქმებას, რადგანაც არღში, სისტე-ქონში და ნიმში ხოლერა განჩინდა.

„ჰავასის“ სააგენტო იუწყება, რომ ღონდონის კონტერენციის საჩინანსო ექსპერტები არ დაეთანხმნენ ინგლისს ეკვიპტეში საადგილმამულო გარდასახადის და სახელმწიფო ვალის სარგებლის შემცირებაზედ.

ივლისის 9-ს

პარიზი. ივლისის 8. დღეს დილაამდე ხოლერით მოკვდა ტულონში 52 და მარსელში 46.

ლონდონი. ინგლისის მცხხლის გემზე, რომელიც ინდოეთიდან ლივერპულში მიდიოდა და გზაზედ მარსელში შებრუნდა, მოკვდა ხოლერით ორი მატროსი. ამ ცუცხლის გემმა კარანტინი უნდა გამოიაროს მერსეის ყურეში.

პენა. სანიტარული მდგომარეობა ვენისა ამ ზაფხულს ჩვეულებრივზედაც კი უკეთესია, არა უო-

ვენახები და ბოსტნები კარ წინ გაქვთ და რა არის ეს ნების ზინები? რატომ არ გაგაქვთ? უფრო ბევრს არ მოგცემთ გაპატრიებული მამული?

— მისაც სარისტა და ღონე აქვს, გააქვს; როგორ არ გააქვთ, გააქვთ-ბანა არა ნაბძანები აქვთ ჩვენ მოხლეებს, როდესაც იყოს სოფელი, მაგრამ... დასწყევლა ღმერთმა! კაცია რაღა, რასაც კაცს ეტყვიან, აირჩევ, შენი ქირიმე და, ჰერიგიდი! გაისოს-ხოვს ბატონო და თავის თავი ყინი ჰგონია. შეიბრაწავს ი ღოყებს, ჩიწმარის უღვაშებსა და კრატეით დაიარება.

— რატომ არ ჩიწმარის, შეილო-სა-რა, საცა ერდო მალაღია, ის იმის მაყარია. ღვთის წყალობა მე მქონდეს, რომა მოხლეებსაც აყვავინებენ ხოლმე. იმ დღეს ერთ მამასახლისს აყარეს ჯაჭვი ი ბოროტი და შელივს და შელივს.

— იწი! მართლა? ღედა ვაცხონე და მამა იმათი! აქ მე ბეხი კამფიით როდამიწყებენ ხოლმე ჩლოქებში ცემასა, მარა ისე ჩაუელით.

ძიღვე ბევრს რამეს ვავიგონებდი; ბევრს გლეხურს ოხუნჯობას მოაკლდა ჩემი ყური მედილიყნეს მოწყალეობით, რომელმაც წრუწუნით და კნუტის ტლშუნით დაგძრა ნაქარმაგვიდამ.

(შემდეგი იქნება)

ფილს არც ერთი შემთხვევა სპორადიული ხოლერით სიკვდილი-სა.

განცხადებანი

ინდოეთის გელემეტები (ჩაფხუტე-ბი) მისიან დასაფარავად 3 მან. 50 კაპ. ბამაზი არზ. 1 მან. მზის სა-თები 50 კაპ. ხაფანგები 50 კაპ. დაწ-ყობილი, აღმასის პარაშოკი ყოველ-გვარის ლითონის საწმენდად, ნახე-ვარ — გირვანქა 15 კაპ. ყუის საფქე-ვი 1 მანათილამ 4 მანათამდე, ბეზმე-ნები 1 მან. 50 დაწყობილი, ელექ-ტრონული, დაუსველებელი სამოსე-ლნი 8 მან. დაწყობილი, გლიცერინ-ის საპონი 40 კაპ. გირვანქა.

ინგლისის მადანიაში არწრუნის გაღერეია.

იქვე დიდ-ძალი ამერიკული კლიონ-კა სხვა-და-სხვა ზომისა, ჩულქები, წინდები, თოფები, რევოლვერები, სურნელოვანი წყლები (დუბები) სა-პონი, მელანი და სხვ. ქალაქი ვა-ტარკლოზეტისთვის 500 თაბანი 50 კაპეკად! ძარბოლის პარაშოკი გაღამ-დები აუღმყოფობის წინააღმდეგ 20 კაპ.

(6—1)

ასლად გაისხნა თბილისში

მეზანიკური ქარხანა

სასელოდებით

„სოფლის მეურნე“

პრინციპის აღმართვად, სასწორის პირ-და-პირ, ინტენდანტსტეოს გვერდ-ზედ, სახლის № 5, თავ. ალექსან-დრე იაკობის-ძე მრისთავისა.

ქარხანა მიიღებს ყოველგვარ სამე-ხანიკო სამუშაოს სხვა-და-სხვა მოწ-ყობილობითურთ, სტალიარისას, სლე-სარისას და სპილენძის საკავშიროებს, წყლის გასაყვან მილებსა და ბოსტნე-ბის მოსარწყავად, ფონტანებისას, რომ-გორც ბაღებში ისე ქალაქის სახლებ-ში, ხოლო უფრო სოფლებში. ქარ-ხანა მიიღებს ყოველ გვარ სამუშაოს ბბ-თ მიწათ-მომქმედთა და სოფ-ლის მეურნეთა სოფლის მეურნეობი-სა და საჭიროებათა შესახებ. შევლა სამუშაო საუკეთესო ოსტატებისაგან იქმნება გაკეთებული თავდებობით რამდენსამე ხანს. მეურნეთა მოთხო-ნილებათა-მებრ გავგზავნიან დაუ-ყონებლივ ოსტატები შემოკვეთილის სამუშაოს გასაკეთებლად. შევლა ნივ-თსა და იარაღს, რომელიც არ გამო-დგება, ქარხანა უკან მიიღებს და ფულს დაუბრუნებს მსკიდველს, ან სხვაზე შეუცვლის სურვილისამებრ. ქარხანა-ში არის გასასყიდად ჩვენგან გაკეთე-ბული და გაუმჯობესებული მოწყო-ბილობა (აპარატი) წიწილთ საჩეკად ხელოვნურის წესით, უკრუხოდ. სია-პარატებისა და ჩემ-მიერ მომსაღებუ-ლის ნივთებისა და აგრეთვე დარიგე-ბა წაწილთ-საჩეკის მომხარებისათვის გავგზავნიან მსურველს მუქთად. ქარ-

ხანაში მიიღება აგრეთვე შეყვთა წყლის წისქვილის გასაკეთებლად. უმორჩი-ლესად ესთხოვთ ქალაქის გარეშე შემ-კვეთელთ თავიანთი აღრეი გარკვე-ვით დანიშნონ. ქარხანის კანტორა ღიაა მუდამ დღე 8 საათილამ 2 სა-თამდე და 5—8-მდე საღამოობით, კვი-რა, უქმე-დღის გარდა.

ქარხანა მალე მიიღებს საწმენბელს იარაღებს, ხოლო მიღებამდე საუკე-თესო მალაზიებილამ იყიდის და გაუგ-ზავნის თავის მუშტარს.

(10—1)

მოწყობილობა

წიფილობის გამოსახებაად.

არმარცა კვერცხის გამოსა-	
ჩეკად გავსავნიით.	23 მან.
გაუგზავ.	22 ,,
ასისათვის	35 ,,
ასზე მომქმედებულისათვის თი-	
თა ასზე.	5 ,,
600-მდე, ხოლო 600-ზე	
მეტა თუ იქნება ასზე.	10 ,,
გამსავნისათვის 3 მან. უფოტე რუ-	
სეთის უკულა ქალაქებში, გავსავნიით	
1 მან. 50 კაპ.	
ასის კვერცხისათვის მოწყობილობა	
იწონს 2 ფუთს.	

იქვე.

იქვე მომსაღებულაა ასლის მოწყო-ბილობის ტინკის განსები, ძალიან ადვილი გადსატან-გადმოსატანი, რადგან არა ფუ-ჭდება და 20 წელიწადი შეუძლიან გას-ძლოს; თავდებობით გუიდი ძალიან ათვად, ადრესი: მესხიკურა ქარხანა სა-სელოდებით „სოფლის მეურნე“, ან-სენალის აღმართთან სასწორის პირ-და-პირ, ინტენდანტსტეოს გვერდზე, სახ. № 5.

თ. ალექსანდრე იაკობის-ძე ერისთავი.

(10—3)

თბილისის ქალაქის გამგეობა

საკოველთაოდ აცხადებს, რომ 20 ამ ივლისისას, დილის 12 საათზე, გამგეობის თანა-დასწრებით დანიშნუ-ლია ვაჭრობა კონცესიონურ უფლე-ბით სააქიზო ბოქმის გამართვის თბილისის სხვა-და-სხვა ადგილებში გაკერის უფლების გასაცემად. იმ პირთ, რომელთაც სურთ ვაჭრობა, შეუ-ძლიანთ სინჯონ პირობანი გამგეობის კანცელიარიაში ყოველ-დღე დილის 8 1/2 საათიდან 1 საათამდე შუა-დღის უკან.

(3—2)

გამოვიდა და ისუიდება:

განკიცხული

მოთხოვა

ა. მ. მახსუბარძის (ყაზბეგის) ფასი ათი მუერი. თბილისში, «დროების» რედაქცია-ში და ზაქ. შიკინასის მალაზიაში. ქუთაისში. შილაძის მალაზიაში. თელავში. ბ. როსტომაშვილთან. ფოთში. ბ. ხუმარაძის მალაზიაში.

გაიცემა ქირით ექსპლუატაციისთვის

ორი ცუის დახა

ამიერ კავკასიის მხარეში:

მრთი, — 1500 დეს. რინის გზაზე, მეორე — 1300 დეს. მდ. მტკვართან პირობების შეტყობა შეიძლება:

თბილისში — ტურნალი «იურიდიკოვ ობოზრენის» ადმინისტრა-ციაში, ქუთაისში — დაფიცებული ექილის თანა-შემწესთან თ. ანტონ ნიკ. ლორთქიფანიძესთან. (10—4)

შენახვა ჩრჩილისა და ბუნანკალისაგან.

ნაქტალინი (ქაფური) ჩრჩილის გამყობი წყალი, სპარსული და დაღმარული პარაშოკი, გუტპერჩის ტომრები ბეწვეულობის და შალის ტანისამოსის შესანახად. პომბა მეტალოთა დასაფარავად, საუკეთესო ჭრანცუხული ვაქსა, გლიანც-სახამებელი, ლილა და სხვა-ნი საოჯახო ნივთეულობანი ისუიდება თბილისში, საფთიაქო სა-ქონლების სავაჭრო ძავეკსიის ამხანაგობაში. (70—23)

ინგლისის მადანიაში

თბილის-ამოქვეანი ამაგრებს თმას და ადრინდელ ფერს აძლევს, ფასი ერთი შუ-შისა 2 მან., გავსავნიით 2 მანეთი და 28 კაპ.

მაკ-მასტერი აქვე ისუიდება ქინის ზომდა თმების გასამაგრებლად. ფასი 1 მან., სწოტებში თავის ტკივილის მოსასპობლად, ტუალები სპა-ნი, ღუხები და სხვ.

(100—45)

მაზანდა	რკინის გზა
ხორავისა, რომელიც იყიდება თბი-ლისის ბაზრებში, დუქნებში და ხელ-და-ხელ 1 ივლისიდან 1 აგვისტომდე 1884 წ.	თბილისიდან ქუთაისისკენ მიდის 8 საათზე და 31 წამ. დილით თბილისიდან მარტო საშურამდინ 3 საათ. და 11 წამ. შუადღის უკან. თბილისიდან ბაქოსკენ 10 საათზე და 45 წამ. დილით. (სამშაბათობით საჩქარო 10 ს. 58 წ. დამ.) ქუთაისიდან თბილისისკენ 12 საათ. და 25 წამ. შუადღ. უკან. ქუთაისიდან ბათუმისა და ფოთისკენ 5 საათზე და 20 წამ. შუადღის უკან. ბათუმიდან თბილისისკენ 8 საათ. დილით. ფოთიდან თბილისისკენ 8 საათ. და 45 წამ. დილით. ფოთიდან ბათუმიდან მომავალი თბილისში შემოდის 10 საათზე და 25 წამ. დამით. მარტო საშურიდან მომავალი თბილისში შემოდის 8 საათზე დილით. ბაქოდამ მომავალი შემოდის თბილისში 2 საათ. და 30 წამ. შუადღის უკან. (შარასკეობით საჩქარო 7 ს. 53 წ. დამ.)
გამომცხვარი შური რუ-სეთის ფუქილისა — 1 გირ. 5 კ.	
აქაურის ფუქილისა: პირ-კულის ხარისხისა — 1 გ. 2 1/2	
მეორისა — 1 გ. 2 კ.	
იმავე ფუქილ. თარხნეში გამომცხვარი: პირველი ხარისხისა — 1 გ. 4 1/2	
მეორისა — 1 გ. 3 კ.	
მესამისა — 1 გ. 2 1/2	
ჭკვარის-მამი შური:	
პირველი ხარის. ლავაში 1 გ. 4 1/2	
მეორის ხარის. ლავაში 1 გ. 3 1/2	
მესამისა — 1 გ. 3 კ.	
ძროხის ხარტი:	
პირველის ხარისხისა — 1 გ. 8 კ.	
მეორისა — 1 გ. 7 კ.	
სუკი . . . — 1 გ. 15 კ.	
ცხვარის ხარტი — 1 გ. 8 კ.	
ღორის ხარტი:	
პირველის ხარისხისა — 1 გ. — კ.	
მეორისა — 1 გ. — კ.	